

Brussel, 11 mei 2026
(OR. en)

9003/26

EDUC 146
DIGIT 129
SOC 240
COMPET 536
TELECOM 216

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over leerkrachten in het tijdperk van artificiële intelligentie (AI)

De delegaties vinden in de bijlage de bovengenoemde conclusies, die de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) tijdens zijn zitting van 11 mei 2026 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over leerkrachten in het tijdperk van artificiële intelligentie (AI)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNERT AAN de politieke achtergrond van de Europese onderwijsruimte en de volledige verwezenlijking ervan, en aan de sleutelrol van leerkrachten, die de spil vormen van hoogwaardige, inclusieve en toekomstgerichte onderwijs- en opleidingsstelsels die geschikt zijn voor het digitale tijdperk.

WIJST EROP dat digitale soevereiniteit en strategische autonomie essentieel zijn voor Europa, en merkt op dat het van cruciaal belang is minder afhankelijk te worden van buiten Europa ontwikkelde instrumenten en technologieën op het gebied van artificiële intelligentie (AI), ook in onderwijs en opleiding.

ERKENT dat:

1. AI een centrale rol speelt in het concurrentievermogen en de duurzame groei van Europa;
2. de huidige digitale transitie – en met name de snelle ontwikkeling en inzet van AI – het dagelijks leven in de hele Unie ingrijpend verandert waardoor er een nieuwe realiteit voor onderwijs- en opleidingsstelsels ontstaat;
3. AI het potentieel heeft om invloed uit te oefenen op de manier waarop leren wordt georganiseerd, hoe leerkrachten hun onderwijs vormgeven, in de praktijk brengen en evalueren, en hoe lerenden informatie verkrijgen en interpreteren, en derhalve de relatie tussen leerkrachten en lerenden kan transformeren; dit kan ook van invloed zijn op de manier waarop scholen administratieve taken beheren;
4. de integratie van AI in onderwijs en opleiding vereist dat wordt voortgebouwd op bestaande digitale vaardigheden en competenties en de voortdurende ontwikkeling daarvan, alsook op begeleidings- en ondersteunende kaders om leerkrachten, lerenden en onderwijs- en opleidingsstelsels in staat te stellen adequaat te worden toegerust voor de digitale transformatie;
5. deze veranderingen gevolgen kunnen hebben voor de rol van leerkrachten, pedagogische praktijken, de verwachtingen die aan leerkrachten worden gesteld en de bredere organisatie van het schoolleven.

ONDERSTREEPT dat voor de toepassing van deze conclusies de term “leerkrachten” leerkrachten, opleiders, schoolleiders en ander pedagogisch personeel omvat dat betrokken is bij het lesgeven aan lerenden in het kleuter-, basis-, lager en hoger secundair onderwijs van formele onderwijs- en opleidingsstelsels, met inbegrip van lager en hoger secundair beroepsonderwijs en -opleiding, en moet worden begrepen in overeenstemming met de nationale of, in voorkomend geval, regionale wetgeving en de structuur van elk onderwijs- en opleidingsstelsel.

BENADRUKT dat AI het potentieel heeft om het volgende te verbeteren:

6. actief en collaboratief leren en creatieve betrokkenheid;
7. inclusie, door te voorzien in leermiddelen voor jongeren met een handicap en speciale onderwijsbehoeften;
8. toegankelijkheid voor lerenden in landelijke en afgelegen gebieden of uit ondervertegenwoordigde of gemarginaliseerde groepen;
9. de deelname van lerenden met diverse taalachtergronden aan leeractiviteiten, waardoor de culturele en taalkundige diversiteit wordt vergroot;
10. het onderwijzen door middel van een verscheidenheid aan benaderingen, waaronder praktijkgericht en ervaringsgericht leren;
11. gepersonaliseerd leren waarbij wordt ingespeeld op diverse leerprofielen, inclusief geïndividualiseerde instructies en onmiddellijke feedback, waardoor kennis en vaardigheden makkelijker worden verworven;
12. beoordelingspraktijken die gericht zijn op de individuele behoeften en vooruitgang van lerenden, waardoor lacunes in een vroeg stadium kunnen worden opgespoord, formatieve feedback kan worden gegeven en het risico op afhaken of voortijdig schoolverlaten kan worden voorkomen;
13. administratieve efficiëntie, waardoor meer tijd kan worden besteed aan het onderwijs- en leerproces.

MERKT OP dat AI aanleiding kan geven tot bezorgdheid over:

14. invloed en toezicht door mensen, met name omdat AI de autonomie van leerkrachten en lerenden kan ondermijnen;
15. technologische afhankelijkheid van AI-instrumenten, met name generatieve AI, die kritisch denken en de cognitieve en metacognitieve vermogens die nodig zijn voor leren geleidelijk kan ondermijnen, en tegelijkertijd gevolgen kan hebben voor de motivatie van lerenden, hun perceptie van de waarde van onderwijs en hun inzet voor een leven lang leren;
16. buitensporig en oneigenlijk gebruik van schermen en op AI gebaseerde instrumenten door jonge lerenden, wat hen kan afleiden en in sommige gevallen hun concentratie en verwerving van vaardigheden kan belemmeren;
17. menselijke verantwoordingsplicht, die kan worden ondermijnd door een te grote afhankelijkheid van AI-instrumenten, wat kan leiden tot onjuiste informatie, plagiaat of problemen omtrent auteursrecht;
18. vooroordelen die zijn ingebed in of worden versterkt door AI, met name indien geen rekening wordt gehouden met andere contextuele specifieke kenmerken, die kunnen leiden tot discriminatie, ongelijkheid en uitsluiting;
19. de kwaliteit, integriteit, bescherming en transparantie van gegevens, met name gezien de noodzaak om vertrouwen, eerlijkheid, privacy en verantwoordingsplicht in stand te houden;
20. het risico dat de digitale kloof groter wordt, met name door ongelijke toegang tot en inadequaat ontwerp van AI-instrumenten en -infrastructuur, alsook door verschillen in digitale vaardigheden en competenties, waardoor de ongelijkheden tussen lerenden zouden kunnen toenemen;
21. sociaal, geestelijk en ecologisch welzijn, met name gezien het risico dat de inzet van AI gevolgen kan hebben voor de sociale cohesie en cognitieve processen, en de milieu- en klimaatcrisis verder kan verergeren.

BENADRUKT:

22. de noodzaak van een evenwichtige, empirisch onderbouwde, doelgerichte en op waarden gebaseerde benadering van AI in onderwijs en opleiding, die kansen benut en tegelijkertijd risico's proactief in kaart brengt, voorkomt en beperkt;
23. het belang van het maken van een onderscheid tussen AI-instrumenten voor algemene doeleinden die in de onderwijspraktijk worden gebruikt en AI-onderwijstechnologieoplossingen (EdTech) die worden geschraagd door pedagogische beginselen en zijn ontworpen om onderwijsresultaten te verbeteren, in overeenstemming met de risicogebaseerde aanpak die in de AI-verordening is vastgelegd;
24. dat naast grote technologische verschuivingen, de menselijke dimensie van onderwijzen en leren, die is gebaseerd op een ethisch, veilig en verantwoord gebruik van AI, van cruciaal belang blijft;
25. dat leerkrachten belangrijke wegbereiders van dit streven zijn en onderwijs- en opleidingsstelsels kunnen helpen om te profiteren van innovatie terwijl zij zich blijven inzetten voor kwaliteit, kansgelijkheid, inclusie en slaagkansen voor iedereen, hetgeen van cruciaal belang blijft in de aanloop naar de Europese onderwijsruimte.

BEKLEMT OONT dat:

26. leerkrachten een doorslaggevende rol spelen bij het leerproces en bij de manier waarop AI wordt geïntroduceerd, geïnterpreteerd en gebruikt;
27. onderwijskundige beslissingen met betrekking tot het gebruik van AI gebaseerd moeten blijven op een pedagogisch doel;
28. AI-instrumenten leraren moeten ondersteunen – en niet vervangen of isoleren – en dat professionele oordeelsvorming, pedagogische autonomie en verantwoordelijkheid essentieel zijn voor een hoogwaardig, inclusief en mensgericht onderwijs- en opleidingsaanbod.

BEVESTIGT de essentiële en veranderende rol van leerkrachten bij:

29. het benutten van de kansen die AI biedt, en tegelijkertijd het waarborgen van vertrouwen en zinvolle interacties tussen leerkrachten en lerenden in de klas, alsook te voorzien in de ontwikkelings- en sociaal-emotionele behoeften van lerenden, door te zorgen voor leeftijdsadequate begeleiding en toezicht;
30. het vergemakkelijken van leren met AI-instrumenten, met behulp van creatieve, innovatieve en gepersonaliseerde onderwijsbenaderingen, waar dit pedagogische meerwaarde heeft;
31. het kritisch beoordelen van AI-output, het uitleggen van de beperkingen en mogelijke vooroordelen van AI-systemen en het ondersteunen van lerenden bij het evalueren van door AI gegenereerde informatie;
32. het versterken van digitaal burgerschap door lerenden te begeleiden bij een verantwoord, ethisch en kritisch gebruik van AI, en zo geïnformeerde en actieve democratische participatie te bevorderen;
33. het helpen van lerenden bij het inschatten van de ecologische, maatschappelijke en ethische implicaties van AI-instrumenten, ter ondersteuning van een groene, rechtvaardige en veerkrachtige toekomst;
34. het waar passend bijdragen aan het gezamenlijk ontwerpen, selecteren, evalueren en op de context afstemmen van AI-instrumenten die in onderwijs en opleiding worden gebruikt.

En **DRINGT ER** daarom **OP AAN** dat benaderingen van AI in onderwijs en opleiding zich laten leiden door de beginselen van digitaal humanisme, waarbij ervoor wordt gezorgd dat technologie de mens dient, het menselijk handelen ondersteunt en democratische waarden versterkt.

ERKENT dat:

35. investeren in leerkrachten essentieel is om ervoor te zorgen dat AI een positieve bijdrage levert aan onderwijs en leren;
36. er, om leerkrachten wegwijs te maken in de kansen en risico's van AI, het volgende nodig is:
 - a) AI-geletterdheid, met inbegrip van kennis van en vaardigheden en competenties op het gebied van AI-instrumenten en -technologieën, alsook kritisch denken en mediageletterdheid;
 - b) hoogwaardige begeleiding, capaciteitsopbouw en professionele ontwikkeling;
 - c) een duidelijk inzicht in de uitdagingen op het gebied van datasoevereiniteit in verband met het gebruik van AI-instrumenten in onderwijs en opleiding;
 - d) een alomvattend beleidskader dat de veilige inzet van betrouwbare AI-instrumenten en -technologieën in onderwijs en opleiding ondersteunt en pedagogische autonomie en professionele besluitvorming vrijwaart;
 - e) ondersteunende arbeidsomstandigheden, waaronder hulp van onderwijstechnologen, en de nodige digitale infrastructuur om leerkrachten van alle achtergronden, niveaus van digitale paraatheid en leeftijden in staat te stellen zich aan te passen aan de technologische veranderingen en op verantwoorde wijze op hun professionele oordeel te vertrouwen;
37. benaderingen op systeem- en schoolniveau, waarbij alle belangrijke actoren, waaronder ouders en gezinnen, worden betrokken, noodzakelijk zijn om te zorgen voor een coherente, duurzame en billijke integratie van AI in onderwijs en opleiding waarbij onnodige belasting van individuele leerkrachten wordt voorkomen.

VESTIGT DE AANDACHT op:

38. het belang van interdisciplinaire samenwerking op nationaal, regionaal en EU-niveau, waarbij ervoor wordt gezorgd dat geen enkele onderwijs- en opleidingsinstelling achterblijft;
39. de noodzaak om de strategische autonomie van de Unie op het gebied van onderwijstechnologieën te versterken door de ontwikkeling van in de EU gevestigde AI-instrumenten en -oplossingen te stimuleren, in overeenstemming met de waarden en belangen van de Unie.

VERZOEKT DE LIDSTATEN:

40. leerkrachten te ondersteunen bij het voortbouwen op bestaande digitale vaardigheden en competenties om AI-instrumenten en -technologieën doeltreffend te gebruiken en er les over te geven, en om inzicht te krijgen in de daaraan verbonden voordelen en risico's;
41. de introductie en het gebruik van AI-instrumenten te ondersteunen wanneer deze pedagogische meerwaarde hebben op een manier die de menselijke dimensie van lesgeven aanvult en versterkt en de pedagogische rol van leraren of hun relaties met lerenden niet vervangt;
42. het aanbieden van betrouwbare, ethische, mensgerichte, op onderzoek gebaseerde en verklaarbare AI-instrumenten, die specifiek voor onderwijssituaties zijn ontworpen en zijn afgestemd op de leeftijd van lerenden en het beoogde onderwijsdoel, aan te moedigen;
43. leerkrachten, waar nodig, in staat te stellen AI-instrumenten kritisch, verantwoord, ethisch en zelfverzekerd in onderwijs- en leerprocessen te integreren, met behoud van de pedagogische autonomie, het professioneel oordeel en het welzijn van de lerenden;

44. de integratie van AI-geletterdheid in, indien van toepassing, de initiële lerarenopleiding, opleidingen bij indiensttreding en permanente professionele ontwikkeling te stimuleren;
45. leerkrachten te betrekken bij het opzetten en evalueren van AI-initiatieven en onderzoek naar de gevolgen van AI voor de rol van leerkrachten en de leerresultaten aan te moedigen;
46. in te zetten op ethische, veilige en betrouwbare benaderingen van AI in onderwijs en opleiding, onder meer door middel van richtsnoeren inzake gegevensbescherming, risicobewustzijn, verantwoordingsplicht en leerlinggerichte waarborgen;
47. problemen op het gebied van kansengelijkheid en toegankelijkheid aan te pakken, waaronder taalkundige toegankelijkheid en regionale verschillen, door in te zetten op billijke toegang tot AI-instrumenten, digitale infrastructuur en hoogwaardige digitale leermiddelen voor alle leerkrachten en lerenden;
48. het potentieel van AI te verkennen en te benutten om inclusieve, gepersonaliseerde en op de lerende gerichte benaderingen te ondersteunen, onder meer in beroepsonderwijs en bij werkplekleren;
49. naar behoren rekening te houden met de gevolgen van AI voor de werklast van leerkrachten, hun beoordelingspraktijken en hun administratieve taken, teneinde de rechten van leerkrachten te waarborgen door middel van duurzame en ondersteunende arbeidsomstandigheden;
50. het welzijn van leerkrachten te ondersteunen door ervoor te zorgen dat AI bijdraagt tot betere onderwijs- en leerprocessen zonder onnodige druk te creëren.

VERZOEK DE EUROPESE COMMISSIE om, binnen haar bevoegdheden en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel:

51. de samenwerking met de Raad van Europa, Unesco en de OESO voort te zetten en de synergieën daarmee verder te ontwikkelen, en verder samen te werken met de OESO aan de afronding van het kader voor AI-geletterdheid voor het basis- en secundair onderwijs;
52. op Europees niveau ondersteuning te bieden aan een coherente en strategische benadering van AI in onderwijs en opleiding die gericht is op digitale vaardigheden, AI-geletterdheid, ondersteuning van de professionele ontwikkeling van leerkrachten en kritisch denken en die de democratische veerkracht, waaronder het vermogen om vooroordelen, desinformatie en de risico's in verband met cyberpesten te beoordelen, vergroot, en tegelijkertijd te werken aan de routekaart voor de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden 2030;
53. de opbouw en uitwisseling van empirische gegevens, onderzoek, goede praktijken en beleidsuitwisseling over mensgerichte benaderingen van AI in onderwijs en opleiding te vergemakkelijken, onder meer via de Europese hub voor digitaal onderwijs;
54. te blijven werken aan en het verspreiden van richtsnoeren en praktische middelen ter ondersteuning van het ethische, verantwoorde, veilige en transparante gebruik van AI-instrumenten in onderwijs en opleiding, onder meer door de onlangs geactualiseerde *richtsnoeren voor het ethische gebruik van artificiële intelligentie en gegevens bij het onderwijzen en leren voor onderwijzers* en de *richtsnoeren voor leerkrachten en onderwijzers voor het aanpakken van desinformatie en het bevorderen van digitale geletterdheid door middel van onderwijs en opleiding* te promoten;

55. door te gaan met de actualisering van het Europees referentiekader voor digitale competenties van leraren (DigCompEdu) in verband met de snelle ontwikkeling en het toenemende gebruik van AI, en ervoor te zorgen dat onderwijsactoren worden uitgerust met de kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om op AI gebaseerde instrumenten en praktijken doeltreffend, kritisch en verantwoord te integreren in onderwijs, leren en beoordeling;
56. te zorgen voor samenhang tussen de EU-initiatieven op het gebied van AI, onderwijs en opleiding en de digitale transformatie;
57. de lidstaten te ondersteunen bij het verstrekken van kaders en richtsnoeren inzake wettelijke verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden op het gebied van gegevensbescherming, met inbegrip van de uitvoering van de AI-verordening in onderwijs en opleiding;
58. de betrokkenheid van leerkrachten bij het ontwerpen en evalueren van initiatieven op EU-niveau op het gebied van AI in onderwijs en opleiding te bevorderen.

VERZOEKT DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE om, binnen hun respectieve bevoegdheden:

59. passende programma's voor capaciteitsopbouw te blijven ontwikkelen om leerkrachten voor te bereiden op het werken in in toenemende mate AI-rijke omgevingen;
60. te werken aan het begeleiden en beschermen van leerkrachten bij het gebruik van AI-instrumenten in de klas via ondersteuning op systeemniveau;

61. activiteiten op het gebied van peer learning en de uitwisseling van goede praktijken aan te moedigen, ook op Europees niveau, over leerlinggerichte en pedagogische gebruiksvormen van AI;
62. te zorgen voor samenhang met het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese onderwijsruimte, met inbegrip van de nadruk daarin op kwaliteit, kansengelijkheid, inclusie en slaagkansen voor iedereen;
63. goed gebruik te maken van de middelen die worden geboden door het Leerlab over investeringen in kwaliteitsonderwijs en -opleiding om het doeltreffende, veilige en inclusieve gebruik van AI door leerkrachten te ondersteunen, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat deelname aan de activiteiten van het Leerlab vrijwillig blijft;
64. de kennis van leerkrachten over AI te blijven ondersteunen door specifiek bijscholingsmateriaal, praktijkgemeenschappen en samenwerkingsprojecten op het gebied van het pedagogisch, ethisch en praktisch gebruik van AI te bevorderen, onder meer via het Europees platform voor schoolonderwijs, de eTwinning-gemeenschap en de Selfie-tool voor leerkrachten, indien nodig;
65. onderzoek, experimenten en de opbouw van empirisch materiaal over het gebruik van AI in onderwijs en opleiding, alsook de evaluatie en optimalisering ervan, op nationaal en EU-niveau te bevorderen en te ondersteunen, ter onderbouwing van beleid en pedagogische praktijken;
66. verder in te zetten op digitaal burgerschap en burgerparticipatie door middel van AI-technologieën.